

خبر نویسی برای تشکل های اقتصادی

مرکز آموزش اتاق بازرگانی تهران
ارایه موسسه پوششگران عرصه سوم
تسهیلگر: محسن ایلچی
آذر ۹۷

خبر چیست؟ (یک دقیقه)

► خبر، گزارشی علمی از واقعیت‌ها است که از یک یا چند ارزش خبری برخوردار باشد و تحت تأثیر عوامل درون سازمانی (خبرنگار، مدیر، سردبیر، سیاست‌های نشریه و...) و عوامل برون سازمانی (مردم و مخاطبان، صاحبان آگه‌ها، گروه‌های فشار و قوانین و مقررات مطبوعاتی) شکل گرفته باشد.

اجزای خبر (۲ دقیقه)

- ▶ بطور کلی یک خبر از چند بخش تشکیل یافته است:
- ▶ ارکان تیتر (تیتر، روتیتر، زیر تیتر، سوتیتر و میان تیتر)
- ▶ لید (انواع لید)
- ▶ متن یا پیکره خبر
- ▶ منبع خبر (رسمی و غیررسمی)
- ▶ سابقه یا پیشینه
- ▶ پایان بندی

ارزش های خبری

ارزش های خبری (دو دقیقه)

هر رویدادی را نمی توان خبر نامید، زیرا بسیاری از رویدادها ارزش انتقال به مخاطب را ندارند.

معیارها و شرایطی که در ماهیت یک رویداد موجودند و بر مبنای آنها می توان رویداد را ارزشیابی کرد، ارزشهای خبری نام دارند.

اهمیت این ارزشها به دلیل آن است که خبرنگار را هم در سوژه یابی و تنظیم خبر یاری می دهد، هم به عنوان معیار مقایسه، ارزشگذاری و گزینش رویدادها برای انتشار توسط رسانه مورد استفاده قرار می گیرد.

ارزش های خبری (۴ دقیقه)

- ▶ دربرگیری Impact
- ▶ شهرت fame
- ▶ مجاورت Proximity
- ▶ بزرگی، فراوانی مقدار و تعداد Magnitude
- ▶ عجیب و استثنایی Oddity
- ▶ برخورد، اختلاف، درگیری conflict
- ▶ زمان یا تازگی رویداد Timeliness

کاربرد ارزش های خبری (یک دقیقه)

- ▶ خبرنگار را در شناخت و فهم خبر کمک می کنند.
- ▶ در تهیه خبر، به خصوص تهیه لید آن، او را یاری می کنند.
- ▶ معیاری برای ارزیابی رویدادها است.

عوامل تغییردهنده ارزش های خبری (دو دقیقه)

- ▶ سیاست یک رسانه
- ▶ طبقه اجتماعی مخاطبان و کاربران
- ▶ تعداد صفحات روزنامه یا فضای موجود وب سایت برای پوشش رویداد
- ▶ زمان کم یا زیاد
- ▶ رقبای رسانه ای
- ▶ انتشار یا اشتراک گذاری قبلی یک محتوی
- ▶ سانسور سازمانی یا خود سانسوری

درب‌گیری (دو دقیقه)

رویداد وقتی واجد این ارزش است که بر تعداد زیادی از افراد جامعه تاثیر داشته باشد یا موجب نفع یا زیان مادی یا معنوی گروهی از افراد جامعه شود.
مانند:

برای تمام اتباع کشور شناسنامه جدید صادر می شود (مخاطب: تمام اتباع کشور)
پزشکان از مالیات معاف می شوند (مخاطب: پزشکان)
بیمه همگانی اصناف اجباری می شود (مخاطب: اصناف)
ذخیره آب آشامیدنی تهران تا یک ماه دیگر به پایان می رسد (مخاطب: ساکنان تهران)

شهرت (دو دقیقه)

اشخاص حقیقی و حقوقی و حتی برخی اشیاء به دلیل معروفیت خود ممکن است ارزش خبری داشته باشند که ممکن است مثبت یا منفی باشد. همچنین ممکن است کسی یا چیزی فاقد این ارزش باشد ولی به واسطه خبری که ما می دهیم، مشهور شود.

(مانند انتخاب حامد کرزای به ریاست دولت موقت افغانستان، وی را پیش از آن کسی نمی شناخت)

مثالها:

رئیس جمهور دیروز از آلمان بازگشت / رئیس جمهور واجد ارزش شهرت

برج ایفل رو به انهدام است / برج ایفل واجد ارزش شهرت

برخورد (دو دقیقه)

این رویدادها حاوی برخورد به معنای حادثه، اختلاف، درگیری، منازعه و ... است. برخورد می تواند به صورت منفی (جنگ، سرقت، جنایت)، مثبت (مناظره دو فرد، مسابقه ورزشی)، فیزیکی (کتک زدن، تصادف، زلزله) یا غیرفیزیکی (اعتصاب و...) باشد.

مثال ها:

تظاهرات دانشجویی کره جنوبی را فرا گرفت.
سقوط هواپیمای توپولف ۱۵۹ کشته برجای گذاشت.
رقابت گروه های سیاسی در آستانه انتخابات شدت گرفت.

مجاورت (دو دقیقه)

ارزش یک واقعه، بسته به نزدیک بودن فیزیکی یا معنوی مخاطبان به آن، برای آنان متفاوت است.

مجاورت مادی و فیزیکی (دو دقیقه)

مجاورت فیزیکی یا جغرافیایی مخاطبان نسبت به واقعه ای که در نزدیکی آنان رخ داده توجه بیشتری نشان می دهند.

صدمه دیدن همسایه یا رخ دادن اتفاقی در محله، شهر یا کشور، هر یک بسته به نزدیکی و مجاورت از لحاظ جغرافیایی ممکن است برای مخاطب مهمتر باشد.
مانند: استاندار جدید تهران منصوب شد.

مجاورت معنوی (دو دقیقه)

پیوندهای مذهبی، قومی و زبانی می توانند بر اساس ارزش و نزدیکی در خبر مهم باشند و گاهی این ارزش ها هم ارز مجاورت فیزیکی و گاهی بیش از آن است.
مانند: مسلمانان بوسنی مورد تهاجم قرار گرفتند.
مانند: یک دانشمند ایرانی مقیم آلمان، مرد علمی سال شد..

فراوانی (دو دقیقه)

هر زمان که در خبر از اعداد و ارقام استفاده شود و میزان و تعداد چیزی بیان شود، نشان از ارزش کثرت آن دارد.

مانند: تورم در آرژانتین به ۳۰۰ درصد رسید.
تیم فوتبال ایران ۱۷ گل به مالدیو زد.

شگفتی (دو دقیقه)

رویدادهای عجیب و غیرعادی که انتظار شنیدن آن وجود ندارد، به ندرت اتفاق می یافتد.

مانند: اختراع گستره این ارزش زیاد است و باید با جامعه سنجیده شود.

مثال: زنی در تهران ۶ قلو زایید.

هزاران قورباغه به روستایی در چین حمله کردند.

تازگی (دو دقیقه)

عمده خبرها این ارزش را در خود دارند و در واقع می توان آن را ارزش جداناپذیر شمرد، زیرا اگر خبری به موقع منتشر نشود، به تاریخ پیوسته است.

تمامی خبرها باید دارای چنین ویژگی هائی باشند؛ البته ممکن است یک سری از خبرها در گذشته اتفاق افتاده باشد ولی در حال حاضر فاش و منعکس شوند.

ارزش های دوازده گانه از گالتونگ و روگ

(۲ دقیقه)

- بسامد یا تواتر (Frequency) ►
- آستانه (Threshold) ►
- صراحت یا فقدان ابهام (Unambiguity) ►
- معناداری (Meaning Fullness) ►
- همخوانی و هماهنگی (Consonance) ►
- غیر منتظره بودن (Unexpectedness) ►
- استمرار (Continuity) ►
- ترکیب (Composition) ►
- ارجاع یا تمثیل به ملل برگزیده (Reference of Elite Nations) ►
- ارجاع به شخص برگزیده یا اشاره به افراد نخبه (Reference to Elite Persons) ►
- شخصیت سازی (Personalization) ►
- منفی گرایی (Negativity) ►

مراحل نگارش خبر

مراحل نگارش خبر

- ▶ شناخت خبر
- ▶ جمع آوری اطلاعات
- ▶ تنظیم و نگارش خبر

ویژگی های نگارشی خبر (دو دقیقه)

- ▶ روشنی خبر / فاقد ابهام
- ▶ مثلاً اگر در خبر اصطلاحات علمی، حقوقی، پزشکی و فنی است باید روشن و واضح باشد / ساده نویسی در آن باشد. رسم الخط یکسان و ...
- ▶ درستی، صحت، اعتبار خبر
- ▶ نبود احتمال تکذیبیه و چالش های حقوقی
- ▶ جامع و مانع و کامل باشد (پاسخ به شش عنصر خبری)

جمع آوری اطلاعات (یک دقیقه)

► بعد از شناخت خبر باید بتوانیم تمامی اطلاعات راجع به آن را جمع آوری و در نهایت باید اطلاعات جمع آوری شده را در بسته بندی مناسب به مخاطبان عرضه نمائیم.

منبع خبر (دودقیقه)

- (1) ضرورت استفاده از منبع خبر: مستند
- (2) خبر/اعتبار دادن/سلب مسئولیت/مانور حضور
- (3) نحوه استفاده از منبع خبر: مطبوعات/خبرگزاری‌ها و
- (4) افراد/سمت سازمانی
- (5) مراکز آماری
- (6) گزارش‌های رسمی
- (7) اطلاعیه و بیانیه

عناصری خبری

یکی از راههای مهم و معمول جمع آوری اطلاعات، پاسخ به
عناصر شش گانه خبر (News Elements)
است.

▶ که ؟

▶ کی ؟

▶ کجا ؟

▶ چه ؟

▶ چرا ؟

▶ چگونه ؟

عناصر خبری (۴ دقیقه)

کی (چه کسی)

کی (چه وقت)

کجا

چه

چرا

چگونه

رکن اصلی تنظیم خبر شناخت عناصر خبری است و بدون شناخت آنان و ارزش های خبری که ذکر شد، خبرنگار نخواهد توانست زاویه مناسب برای نگاه به رویداد را به دست آورده، واقعه را به صورت کامل و بدون ابهام به مخاطب منتقل کند.

چه کسی (دو دقیقه)

خبرنویس باید افراد یا چیزهایی را که در پیدایش واقعه دخالت داشته اند، مشخص کند. دانستن دقیق نام ها و سمتها در عرضه درست این عنصر نقش مهمی دارند.

این عنصر که برحسب شهرت مشخص می شود، فاعل یا مفعول است. عنصر که میتواند شامل ذی روح (کسی) و بی روح (چیزی) باشد.

گاوصندوق حاوی جواهرات بانکی را به سرقت بردند. (گاوصندوق، که (چیزی) است)

رئیس جمهور در دانشگاه تهران سخنرانی کرد. (رئیس جمهور، که (کسی) است)

تهران حادثه تروریستی در آمریکا را محکوم کرد. (تهران، که (کسی) است)

در اخبار تشکل ها، رئیس انجمن، دبیر انجمن، عضو هیات رئیس انجمن (چه کسی) / انجمن، دبیر خانه انجمن، کمیسیون ها و کمیته ها، دومین نمایشگاه (چه کسی / چه چیزی) هستند

منبع خبری (سه دقیقه)

- ▶ منابع رسمی
- ▶ منابع غیررسمی
- ▶ منبع مشخص
- ▶ منبع غیر مشخص
- ▶ منابع رسمی
- ▶ سازمان های بین المللی
- ▶ دولت ها
- ▶ سازمان های دولتی
- ▶ تشکل ها و حتی شرکت ها

چه وقت/کی؟ (دو دقیقه)

زمان یک رویداد در هر صورت جزو ارزش های خبری آن است (تازگی) و اگر زمان وقوع یک رویداد خود حائز اهمیت باشد، خبرنگار باید تازگی رویداد را در ابتدای خبر مورد تاکید قرار دهد.

- امروز نتایج کنکور کارشناسی ارشد اعلام می شود.
- سال آینده نظام آموزشی مدارس راهنمایی به صورت نیمسالی واحدی تغییر خواهد یافت.
- قرن جاری، قرن فناوری اطلاعات نام گرفته است.
- ساعت ۴ و ۲۹ دقیقه و ۴۵ ثانیه روز جمعه سال نو شمسی تحویل می شود.

کجا؟ (دو دقیقه)

- (1) این عنصر عموماً بیانگر ارزش خبری مجاورت است و محل وقوع رویداد را بیان می کند.
- (2) در رویدادهای شهری، ذکر محل دقیق واقعه الزامی است. این عنصر می تواند در ابتدا یا وسط خبر ذکر شود.
- (3) جشن فارغ التحصیلی دانشجویان رشته برق دانشگاه صنعتی امیرکبیر فردا در سالن شهید شهریار برگزار می شود.
- (4) بمبی صبح امروز در خیابان قدس، مجاور دانشگاه تهران منفجر شد.
- (5) همایش چشم اندازهای اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴ در دانشگاه تهران برگزار شد.

چه ؟ (دو دقیقه)

چه ماهیت رویداد است؛ مانند یک حادثه، انتخابات، اختراع و هر چه که به ماهیت یا فعالیت رویداد مربوط شود.

در یک خبر ممکن است چند عنصر (چه) موجود باشد که باید از میان آنان، آن که را دارای ارزش خبری بیشتری است، انتخاب کرد. در مصاحبه ها معمولاً عناصر خبری (که) و (چه) دارای اهمیت ویژه است و در این بین اهمیت عنصر (چه) بیشتر است.

مثال:

نمایشگاه مطبوعات به کار خود پایان داد. در نمایشگاه امسال بیش از هزار نشریه ادواری حضور داشتند که تعداد آنها نسبت به سال گذشته ۳۰ درصد افزایش یافته بود.

پایان کار نمایشگاه : چه

حضور بیش از هزار نشریه : چه

افزایش ۳۰ درصدی حضور نشریات: چه

چرا؟ (یک دقیقه)

این عنصر ، دلیل یا انگیزه وقوع رویداد را بیان می کند.
مثال : رئیس جمهور دیروز به مناسبت آغاز سال تحصیلی در دانشگاه تهران سخنرانی کرد.
رئیس جمهور: به مناسبت آغاز سال تحصیلی راننده تاکسی بر اثر بی احتیاطی عابر پیاده را زیر گرفت.
واژگانی نظیر: به منظور،بر اثر،به دلیل،باهدف،به دلیل اینکه،به علت اینکه

چگونه؟ (یک دقیقه)

عنصر چگونه کیفیت وقوع رویداد را بیان می کند.

مثال:

با سخنان وزیر ارشاد کنفرانس جهانگردی در تهران گشایش یافت.

با سخنان وزیر ارشاد: چگونه

به صورت وب سمینار، همایش چشم انداز توسعه توریسم برگزار می شود.

لیدنوویسی

اصول لید نویسی (دو دقیقه)

لید نباید حاوی مطالب جزئی باشد.

لید حداکثر یک یا دو جمله است.

لید با زمان و مکان شروع نمیشود، مگر اهمیت ویژه ای داشته باشند.

از بکاربردن واژه های بیگانه و غیر آشنا در لید خودداری شود.

در لید از مخففات استفاده نشود.

نام یا عناوین اشخاص در کنار هم در لید نوشته نشود. (در لید نباید نوشت دکتر علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی ایران؛ بلکه باید تنها یکی را استفاده کرد)

بین نام یا عناوین اشخاص هر کدام معروفتر بود، باید از آن در لید استفاده شود.

انواع لید های شش گانه بر حسب عنصر خبری (یک دقیقه)

در تنظیم لید می توان مطالب را با تاکید بر یکی از عناصر ششگانه خبر تنظیم کرد. در نتیجه آن عنصر خبری، برجسته تر از دیگر عناصر ظاهر می شود.

لید که (یک دقیقه)

رئیس انجمن لیزینگ در همایش افق صنعت لیزینگ در ایران ۱۴۰۴ اعلام کرد ...

رئیس اتاق ایران و روسیه خبر از برگزاری نمایشگاه نفت و گاز و پتروشیمی در استان

تیترا که / رئیس انجمن فولاد: سه طرح فولادی سال آینده راه اندازی می شود

لید کی / چه وقت (یک دقیقه)

فردا در تهران باران می بارد
امروز همایش پول، بانک، سرمایه و بیمه برگزار می شود

لید کجا (یک دقیقه)

تبریز میزبان صدهای شرکت فعال در حوزه گردشگری است.
شیراز کانون گفت و گو شرکت های دانش بنیان در حوزه اتی است.
مشهد از فردا شاهد حضور دستاوردهای دهها شرکت فعال در حوزه خودرو سازی است

لید چه (یک دقیقه)

ریل گذاری خط ۶ مترو تهران تا سه ماه دیگر به پایان می رسد.
طرح توسعه انبارهای نفت خام در جزیره خارک ماه آینده به بهره برداری می رسد.
نام نویسی از اعضای انجمن شکر برای شرکت در نمایش شیرینی و شکلات تهران آغاز شد.
نقص فنی در چرخ های هواپیما باعث سقوط یک ۴۰ شد.

لید چرا (یک دقیقه)

جاری شدن سیل در گلستان منجر به مرگ چهارصد نفر شد.

به دلیل وقوع طوفان، صدها مسافر در اتوبان

به علت عدم بازگشائی وب سایت نمایشگاه بین المللی تهران، دهها شرکت هنوز موفق به ثبت نام نشده اند

لید چگونه (یک دقیقه)

با سخنان رئیس جمهور، همایش نقش تشکل ها در توسعه گفتمان اقتصادی آغاز شد.
با آغاز فعالیت سامانه ثبت علایم تجاری، امکان حفظ حقوق معنوی شرکت های تجاری فراهم شد.

انواع لید (دو دقیقه)

- ▶ لید نقلی
- ▶ الف: نقل قول مستقیم
- ▶ ب: نقل قول غیر مستقیم
- ▶ ج: نقل قول تأکیدی یا جزئی
- ▶ لید قیاسی
- ▶ لید متراکم
- ▶ لید پرسشی
- ▶ لید فهرستی
- ▶ لید عمقی و ساده
- ▶ لید توصیفی
- ▶ لید ضرب المثلی یا تمثیلی
- ▶ لید غیر متعارف
- ▶ لید تاریخچه ای

معرفی منبع لید نویسی (۱۵ ثانیه)

► برای آشنائی و آگاهی از انواع لید، به کتاب لید نویسی تألیف کتایون مصری و محسن ایلچی، انتشارات چالش مراجعه کنید.

تیترا نویسی

تیتتر نویسی (دو دقیقه)

تیتتر هدایت کننده خواننده به خبر است و چون خوانندگان همواره با نگاهی کوتاه به مطالب رسانه موضوع مورد علاقه خود را برمی گزینند
تیترنویسی کار ظریفی به شمار می رود. از منظر دیگر تیتتر را می توان (فشرده لید) نامید.

اجزای تیتر (سه دقیقه)

روتیتر KICKER

تیتر اصلی MAIN HEADLINE

زیر تیتر DECK

سوتیتر SOUSTITRE

میان تیتر SUBHEAD

نقش تیتر (دو دقیقه)

بیان پیام خبر به شکلی کوتاه و موجز ترغیب خوانندگان به خواندن خبر

تعیین وزن و اهمیت خبر با توجه به درشتی و ریزی قلم تیتر و یا بالا و پایین قرار دادن آن در صفحه که به تعیین اولویت خبرها کمک می کند.

تفکیک مطالب از یکدیگر کمک به زیباتر شدن صفحات

رو تیتتر (دو دقیقه)

مقدمه تیتتر است، کوچک تر از تیتتر اصلی است و در بالای آن با حروف کوچک تر ذکر می شود و با حذف آن نباید خللی به تیتتر وارد شود.

روتیتتر می تواند مستقل باشد و یا در خدمت تیتتر اصلی، اطلاعات بیشتری به خواننده بدهد.

با برگزاری دوره خبرنگاری کارشناسان حوزه ارتباطات تشکل با اصول خبرنگاری آشنا شدند

تیترا (دو دقیقه)

روتیترا / رئیس سازمان سنجش:
تیترا اصلی: نتایج کنکور دوشنبه اعلام می شود

روتیترا / فردا در تهران برگزار می شود
تیترا / دوره خبرنگاری برای تشکل های اقتصادی

تهران میزبان بازرگانان گرجی است
همایش همکاری تهران-تفلیس فردا برگزار می شود

زیر تیتَر (دو دقیقه)

به موازات تیتَر اصلی نوشته می شود، اهمیت آن در مرحله دوم است.

روتیتَر: به دلیل بروز فاجعه انسانی در افغانستان

تیتَر اصلی: ایران: عملیات را متوقف کنید

زیر تیتَر: تلفات در افغانستان به ۱۲۰۰ نفر رسید

زیر تیترا/سو تیترا (دو دقیقه)

با حضور کارشناسان ارتباطات/روتیترا

اتاق بازرگانی تهران دوره خبرنگاری برای تشکل ها برگزار می کند/تیترا

در این دوره کارشناسان بخش دبیرخانه تشکل ها با اصول و فنونی مقدماتی خبرنگاری آشنا می شوند/زیر تیترا

سوتیترا

قسمت با دو کاربرد زیبایی صفحه و دادن اطلاعات بیشتر به کار می رود

و حتما باید علامتی چون ستاره یا کادر داشته باشد.

میان تیترا (یک دقیقه)

میان تیترا، جمله کوتاه متشکل از یک تا سه کلمه است که با خط درشت تر نوشته می شود.

میان تیترا در اخبار مجلس، سخنان پیش از دستور و به طور کلی اخبار بلند کاربرد دارد و در خبرهای کوتاه نیازی به آوردن میان تیترا نیست.

کاربرد میان تیتراژ (دو دقیقه)

تیتراژی است که مابین پاراگراف ها قرار می گیرد.

از میان تیتراژ در این موارد استفاده می کنیم:

بخواهیم در مورد بخش های مختلف یک مطلب بلند توضیح دهیم.

بخواهیم مطلب طولانی و به اصطلاح یکپارچه را چشم نوازتر کنیم.

بخواهیم به خواننده بفهمانیم که بحث در حال تغییر است.

بخواهیم تنوع در مطلب ایجاد کنیم.

تیتتر (Headline) و بایسته های آن (یک دقیقه)

- ▶ تیتتر باید روشن باشد و ابهام نداشته باشد .
- ▶ خواننده با خواندن تیتتر بلافاصله متوجه خبر شود .
- ▶ تیتتر سوالی ترجیحا نباشد .
- ▶ با فعل منفی پایان نگیرد.(به جای رییس جمهور به سفر نمی رود، می نویسیم سفر رییس جمهور لغو شد)(اگر تیتتر منفی باشد ولی حاوی خبری باشد، آوردن آن اشکالی ندارد، همانند: رییس جمهوری استغفای وزیر صنعت را نپذیرفت)

بایسته های تیترو نویسی (چهار دقیقه)

- ▶ با حروف اضافه شروع نشود(از، در، به، که و غیره)
- ▶ کلمه اول در تیترو برای جذب خواننده مهم است .
- ▶ از تکرار یا شکستن واژه ها در تیترو باید اجتناب کرد.
- ▶ تیترو و سایر ارکان تیترو نقطه ندارند.
- ▶ هر چه تیترو کوتاه تر، بهتر است(حداکثر ۵ تا ۷ کلمه.) به شرط رساندن دقیق مطلب.
- ▶ در نگارش تیترو،نقطه تنها برای مخفف ها به کار می رود،ولی از دیگر علایم همانند ویرگول، نقطه قابل استفاده است.
- ▶ در تیترو نویسی ترجیح براین است که اگر رویداد مربوط به گذشته است، فعل تیترو به صورت ماضی مطلق(رفت،شد و...) باشد. در صورتی که مربوط به آینده است،مضارع اخباری مناسب است.

معرفی منابع تیترو نویسی (یک دقیقه)

- ▶ برای شناخت از انواع تیترو به وب سایت محسن ایلچی (www.mohsenilchi.ir) بخش روزنامه نگاری اقتصادی مراجعه کنید بیش از ۳۰ نوع تیترو به صورت مفصل تشریح شده است.
- ▶ کتاب تیترو نویسی، مجید رضاییان از انتشارات ثانیه و انتشارات مرکز تحقیقات رسانه

سبک های خبر نویسی سنتی

سبک های سخت خبر یا سنتی (یک دقیقه)

سبک تاریخی
سبک هرم وارونه
سبک تاریخی همراه با لید
سبک بازگشت به عقب
سبک تشریحی
سبک پایان شگفت انگیز

سبک تاریخی (دو دقیقه)

- ▶ در این سبک مطالب با توجه به ترتیب زمانی وقوع تنظیم می شوند.
- ▶ در صفحات اخبار روز با توجه به نیاز به اطلاع رسانی سریع، تنظیم اخبار به سبک هرم وارونه است، اما در صفحاتی که به ارایه گزارش های تحقیقی و اسناد پرداخته می شود، می توان از سبک تاریخی استفاده کرد.
- ▶ معمولاً امروزه در خبرنگاری کمتر از این سبک استفاده می شود و تنها روابط عمومی ها علاقه ای به نوشتن بدین سبک دارند.

اجلاس شورای معاونان وزارتخانه ها به ریاست معاون رییس جمهور یجهت بررسی مصوبه دولت در مورد تعاونی ها تشکیل شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان امور اداری و استخدامی کشور، اجلاس ماهانه شورای معاونان اداری و مالی وزارتخانه ها و سازمان های دولتی صبح دیروز به ریاست (نام و نام خانوادگی)، معاون رییس جمهور و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی و ... با حضور (نام و نام خانوادگی)، وزیر تعاون در محل سالن کنفرانس این سازمان تشکیل شد.

در این اجلاس مصوبه قبلی هیات دولت مبتنی بر گسترش و تقویت تعاونی های مصرف کارکنان دولت و افزایش سرمایه گذاری در بخش تعاون یا جلب مشارکت کارکنان دولت بر اساس ماهیانه ۳ هزار ریال از محل کمک هزینه عائله مندی موضوع ماده ۹ قانون نظام هماهنگ پرداخت از حقوق و مزایای کارمندان مطرح و مورد بحث قرار گرفت و مقرر شد به منظور اجرای مصوبه فوق، دستگاههای اجرایی همه ماهه با توافق کارکنان، مبلغ مذکور را به حساب اتحادیه تعاون مصرف کارکنان دولت بر شرکت های تعاونی دستگاههای ذیربط واریز نمایند.

بدین ترتیب با افزایش سرمایه و توان مالی شرکت های تعاونی، امکان سرمایه گذاری کارکنان در فعالیت های تولیدی از طریق شرکت های تعاونی فراهم می شود.

ضمناً قرار بر این شد بخشنامه ای در این زمینه از طرف وزیر تعاون و معاون ریی سجمهور مشترکاً به دستگاههای دولتی صادر شود.

تاریخی با لید (دو دقیقه)

این سبک دارای لید است و به صورت ترکیبی از سبک تاریخی و هرم وارونه به نظر می آید.

شروع خبر همواره با دادن یک خبر است که حاوی مهمترین قسمت مطلب است و پس آن، خبر به همان ترتیب زمانی رویداد ذکر می شود.

سبک تاریخی همراه با لید بیشتر در اخبار ورزشی و حوادث به کار می رود؛ البته در برخی از خبرهای اجتماعی و گزارش برخی جلسات نیز کاربرد دارد.

از نکات مثبت این سبک می توان به کامل بودن خبر، حفظ نسبی توالی مطالب و در عین حال آرایه اصل مطلب به مخاطب در همان ابتدای خبر اشاره کرد.

مهم ترین نکات منفی این سبک نیز طولانی بودن بی جهت، بیان مطالب فاقد ارزش خبری مناسب و بعضا ذکر جزئیات فاقد جذابیت برای مخاطب است.

▶ قاتل فرش فروش ۲۵ ساله ایرانی در کانزاس سیتی (آمریکا) به حبس ابد محکوم شد. (۳ دقیقه)

فیلیپ مک وی در بهمن ماه ۱۳۶۷ به همراه دو جوان دیگر آمریکایی در یکی از بزرگراه های کانزاس سیتی راه را بر اتومبیل حامد رضی زاده، فرش فروش ایرانی و مادرش بستند و وی را با شلیک گلوله به قتل رساندند و مادرش را نیز مجروح کردند. قاتلان و ضاربان سپس کیف پول رضی زاده را به سرقت برده و از محل گریختند. بعدها با نشانه هایی که مادر رضی زاده در اختیار پلیس قرار داد، پلیس این شهر موفق شد، فیلیپ م کوی را بازداشت کند.

فیلیپ مک وی ابتدا منکر قتل رضی زاده شد، اما بعد اعتراف کرد که برای سرقت پول وی، راه را بر اتومبیل او بسته و این فرش فروش ایرانی را به قتل رسانده است.

مطبوعات محلی کانزاس سیتی نوشتند هیات منصفه دادگاه در بهمن ماه سال گذشته فیلیپ مک وی ۲۸ ساله را به خاطر قتل عمد مجرم شناخته بودند و دادگاه منطقه (جانسون) از توابع کانزاس سیتی از ایالت کانزاس، هفته گذشته وی را به حبس ابد محکوم کرد.

► برتری ایران برابر اندونزی در اولین گام جام جهانی (سه دقیقه)

تیم ملی فوتبال ایران در اولین دیدار مقدماتی جام جهانی برزیل با نتیجه سه بر صفر برابر اندونزی به برتری رسید.

به گزارش خبرگزاری ...، اولین دیدار تیم ملی ایران در مرحله گروهی مقدماتی جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل از ساعت ۲۰ در ورزشگاه آزادی و در حضور بیش از ۷۰ هزار تماشاگر برابر اندونزی برگزار شد.

ترکیب تیم ملی ایران در این دیدار شامل مهدی رحمتی، سیدجلال حسینی، هادی عقیلی،

خسرو حیدری، مهرداد پولادی، جواد نکونام، قاسم حدادی فر (از دقیقه ۷۰ آندرانیک تیموریان)، علی کریمی، محمدرضا خلعتبری (از دقیقه ۶۵ احسان حاج صفی)، غلامرضا رضایی (از دقیقه ۶۳ حسین ماهینی) و فرهاد مجیدی به سر مربیگری کارلوس کیروش بود.

در دقیقه ۵۳ این بازی، خسرو حیدری ضربه کاشت های را روی دروازه اندونزی ارسال کرد و جواد نکونام با ضربه سر گل اول ایران را به ثمر رساند. در دقیقه ۷۳ نیز آندرانیک تیموریان یک ضربه کاشته دیگر بر روی دروازه اندونزی ارسال کرد که نکونام این مرتبه هم با یک ضربه سر گلزنی کرد. آندرانیک تیموریان در دقیقه ۸۹ گل سوم ایران را به ثمر رساند تا تیم ایران در اولین بازی خود سه بر صفر برابر اندونزی به برتری برسد. توما ماساچی، داور ژاپنی به سه بازیکن تیم اندونزی در این دیدار کارت زرد نشان داد.

سبک بازگشت به عقب/فلش بک (سه دقیقه)

در این نوع سبک ابتدا لید نوشته می شود، بعد توضیح لید ارایه و بعد سابقه خبر نوشته می شود.

در واقع بهتر است بگوییم در این نوع سبک، با بیان هر نکته خبری جدید، یک سابقه خبر آورده می شود. با استفاده از این سبک هم مخاطبان پیگیر و علاقه مند و هم افراد بی علاقه می توانند از مطلب ارایه شده سود ببرند و بسته به سطح اطلاعات شان، بدون این که مجبور شوند مرتب لینک های کمکی را دنبال کنند یا به دنبال سابقه خبر بروند، بخوانند.

لید + سابقه داستان از گذشته تا به امروز

پادشاه تونس به ۱۵ سال زندان محکوم شد

زین العابدین بن علی، بر اساس اعلام رای دادگاه عالی تونس، به دلیل سوءاستفاده از مقام خود در خیانت به منابع مالی این کشور به ۱۵ سال حبس محکوم شد/لید

پادشاه تونس که بیش از ۲۳ سال بر تونس حکومت کرد در جریان انقلاب مردمی در این کشور چند ماه پیش به عربستان گریخت. دولت عربستان به رغم اصرار انقلابیون تاکنون از بازگرداندن وی به تونس خوداری کرده است./پارگراف ساپورت

در آخرین روزهای سال ۲۰۱۰ میلادی، هنگامی که یک فارغ التحصیل دانشگاه که در خیابان ها دستفروشی می کرد در اعتراض به فقر خود را آتش زد، ناآرامی ها در سراسر این کشور شعله ور شد.

بن علی ابتدا از قول و وعده آزادی رسانه ها را داد و به خاطر کشته شدن معترضان به شدت متاسف کرد اما بعدا حرفش را پس گرفت و دستور سرکوب داد و درنهایت به دلیل افزایش ناآرامی ها دولتش سقوط کرد و از قدرت کناره گیری کرد و تاکنون به حبس محکوم شده است. /پایان بندی و بازگشت به زمان حال

سبک پایان شگفت انگیز (دو دقیقه)

در این نوع سبک، خواننده کنجکاو نگاه داشته می شود و برای مخاطب سوالی ایجاد می شود، بدون این که به آن پاسخ داده شود. در این سبک از لید غیرمتعارف و پرسشی استفاده می شود و معمولاً بدنه خبری به صورت تاریخی کار می شود.

عمده کاربرد آن در خبرهای اجتماعی و حوادث به ویژه اخبار غیرفوری است، زیرا برای مخاطبان این خبرها به ویژه زمانی که ارزش خبری شگفتی در آن بالا باشد، جزئیات بسیار حائز اهمیت است و حواشی و جزئیات خبر بر اصل خبر می چربد.

► لید+پیشینه+پایان تعجب آمیز(عجبا)

سبک پایان شگفت انگیز (دو دقیقه)

- ▶ پلیس تصمیم گرفت راننده جوانی را که باعث یک تصادف عجیب شده بود، مجازات نکند.
- ▶ شهردار بیرمنگام، پشت فرمان اتومبیل پدرش که بر «آرتور اسمیت» پسر، «جورج» بالای تپه ای پارک شده بود، نشسته بود. او بی آنکه قصد قبلی داشته باشد، دنده اتومبیل خاموش را خلاص کرد و قبل از آنکه فرصت هیچ واکنشی پدید آید، اتومبیل از تپه سرازیر شد و با ماشین دیگری که در پایین تپه پارک شده بود، به شدت برخورد کرد.
- ▶ خوشبختانه در این حادثه عجیب، هیچ کس آسیب جدی ندید و فقط آقای که در صندلی عقب اتومبیل مشغول خوردن ساندویچ بود، جراحت «اسمیت» مختصری دید.
- ▶ پلیس فقط به یک دلیل با این راننده جوان برخورد نکرد: او ۱۸ ماهه بود.

۴۶ سال غارنشینی مردی در جنگل های فومن

پیرمرد ۶۴ ساله ای بیش از ۴۶ سال از عمرش را در غاری میان جنگل های انبوه روستای جیرده از توابع دهستان آلیان فومن سپری کرده و آخرین باری که استحمام کرده ۲۰ سال قبل بوده است.

عزیز نوروزی پرور، پیرمرد ۶۴ ساله متولد آذر ۱۳۲۰ و شماره شناسنامه ۴، همانند انسان های نخستین داخل یک حفره سنگی در میان جنگل های سر به فلک کشیده روستای جیرده فومن زندگی می کند و با آن که اهالی محل، یک کلبه چوبی برای وی ساخته اند از زندگی در آنجا خودداری می کند و همچنان بر زندگی غارنشینی مصر است. او می گوید که طی مدت ۴۶ سال به زندگی غارنشینی خو گرفته ام و هرگز غذای گرم نخورده ام. وی ادامه می دهد که روزها و شب هایم را با آب، نان، ماست و گیاهان جنگلی می گذرانم او می گوید که از ۲۰ سال پیش زمانی که در بیمارستان بستری بودم حمام نکرده ام.

این پیرمرد غارنشین که پس از ۵ سال در تیرماه امسال موهای سرش را کوتاه کرده در این باره عنوان می کند که از آنجا که هرروز برای تهیه نان به روستای پایین دست می روم به اصرار مردم موهایم را زده ام، اما از این کار به شدت ناراحتم و از مردم گلایه دارم.

سبک هرم وارونه (۳ دقیقه)

کارآمدترین و رایج ترین سبک تنظیم خبر سبک هرم وارونه نام دارد.

در این سبک به ترتیب مهمترین مطلب رویداد در ابتدای خبر و کم ارزش ترین مطلب در انتها قرار می گیرد.

در این روش (به دلیل ضیق وقت مخاطبان)، خواننده با مطالعه ابتدای خبر می تواند دریابد بقیه خبر برای او مفید است یا نه؟

در این سبک، پاراگراف اول همان لید است و در پاراگراف دوم که نات گراف نامیده می شود، از عناصر به کار رفته در لید حمایت می شود و سپس سایر قسمت ها به ترتیب اهمیت ذکر می شود.

انواع هرم وارونه (۴ دقیقه)

هرم وارونه نقلی

هرم وارونه گزارشی

ادوات نقلی

وی گفت:

وی افزود:

وی تاکید کرد:

وی بیان کرد:

مزایای (۲ دقیقه)

زمان برای دریافت مهمترین قسمت مطلب کوتاه است. (سرعت انتقال خبر) لید دارد که در آن مهمترین بخش خبر ارائه می شود.

سادگی ویرایش، تیترو نویسی و صفحه آرایی.

خبر بر پایه ارزش مطالب تنظیم می شود.

معایب (دو دقیقه)

- ▶ الف) خبر هیچ گاه کامل نیست،
- ▶ چون مهمترین قسمت های آن انتخاب شده است.
- ▶ ب) سلیقه خبرنگار در اولویت بندی بخش های خبر زیاد است.
- ▶ ج) توالی زمانی خبر از هم گسسته می شود.
- ▶ د) گاهی خواننده با خواندن لید به ادامه خبر نمی پردازد.

خبر کوتاه / خلاصه خبر / خبرهای تلگرامی / تک پراگرافی (دو دقیقه)

خبرهای تک پراگرافی که در آن فقط سه عنصر خبری با ذکر منبع معتبر نوشته می شود.
نیازی به تیتر ندارد و با ستاره یا خط تیتر و ایکون مشخص شروع می شود.

سبک های مدرن خبرنگاری

سبک ساعت شنی (یک دقیقه)

▶ به طور خلاصه می توان گفت در سبک ساعت شنی، ابتدا خبر را خلاصه بیان می کنند، سپس با استفاده از جمله یا عبارت گذار (چرخش) خبر را به داستان وصل می کنند. سبک ساعت شنی به ویژه برای اخبار تجاری و گزارش از مراسم مختلف مناسب است.

▶ ساختار ۳ بخشی سبک ساعت شنی عبارت است از:

▶ سبک هرم وارونه

▶ جمله یا پاراگراف گذار

▶ سبک تاریخی

ساختار ساعت شنی (یک دقیقه)

ساعت شنی (۲ دقیقه)

سبک ساعت شنی همان سبک تاریخی همراه با لید است که تکامل یافته و در گزارش های خبری کاربرد دارد؛ به عبارتی، در سبک تاریخی همراه با لید، ما با یک لید تک جمله ای یا حداکثر دو جمله ای (حدود ۳۰ کلمه) در بالای خبر روبه رو هستیم، اما در سبک ساعت شنی ما با یک لید چندجمله ای روبه رو هستیم که مهمترین نکات خبر را در بالا به خواننده می گوید و نیاز علاقه مندان سخت خبر را برآورده می کند تا آنها برای ادامه دادن خبر یا قطع خواندن آن مختار باشند.

این نوع گزارش های خبری می تواند دو نوع خواننده داشته باشد.

خواننده گروه اول: زود باش بگو که چی شده (هرم وارونه)

خواننده کنجکاو یا گروه دوم: بقیه اش رو تعریف کن (تاریخی)/ تا آخرشو رو بگو

سبک ساعت شنی/هرم وارونه (دو دقیقه)

اینجا جایی است که شما خبر را باید خلاصه بیان کنید. معمولاً از ۳ یا ۴ پاراگراف تشکیل می شود که به پرسش های ضروری خوانندگان به سبک هرم وارونه پاسخ می دهد.

به عبارتی شما در همان ابتدا، اساس خبر را می گوئید. شما اخبار را به موجزترین شکل خود گزارش می کنید؛ در حد رضایت لحظه ای مخاطب، به طوری که خواننده هنوز برای کسب اطلاعات بیشتر تشنه است.

در نهایت اینکه بالای خبر، صرفاً شامل مهمترین اطلاعات می شود

ساعت شنی / جمله چرخش (دو دقیقه)

در اینجا شما باید برای خوانندگان یک داستان تعریف کنید که معمولاً به سبک ترتیبی تنظیم شده است.

معمولاً این تغییر جهت با یک عبارت انتقالی (یک جمله) صورت می گیرد که خبر را به داستانی که در پی خواهد آمد، پیوند می زند.

ساعت شنی / بخش انتها (سه دقیقه)

شامل اظهارات شاهدان عینی، شرح و توصیف رویداد، گفت و گو با منابع رسمی و غیررسمی می شود. انتهای خبر به خبرنگاران اجازه می دهد تا با جزئیات، گفت و گو و اطلاعات پس زمینه، داستان را به ترتیب تعریف و تکمیل کنند.

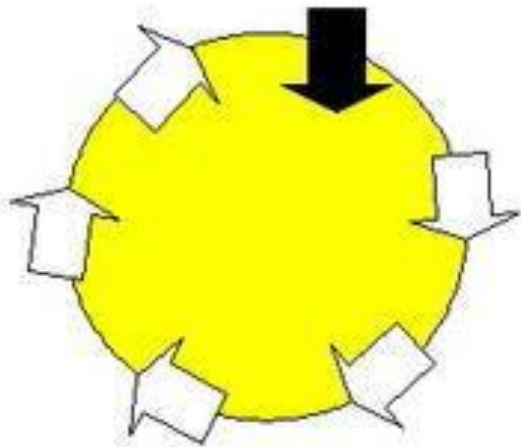
مثال: ساعت شنی (۲ دقیقه)

- ▶ تصادف زنجیره ای در جاده هراز
- ▶ لید مفصل
- ▶ بخش اول: تشریح نحوه وقوع تصادف
- ▶ بخش دوم: یک جمله چرخشی
- ▶ بخش سوم: گفت و گو با شاهدان عینی

سبک دایره ای (۳ دقیقه)

در این سبک، خبر از یک نقطه شروع می شود تا ماجرا تعریف شود و دوباره به همان نقطه باز می گردیم، علت ها را جست وجو و عواقب را بازگو می کنیم.

این سبک نیز بیشتر در خبرهای حوادث و اجتماعی کاربرد دارد.

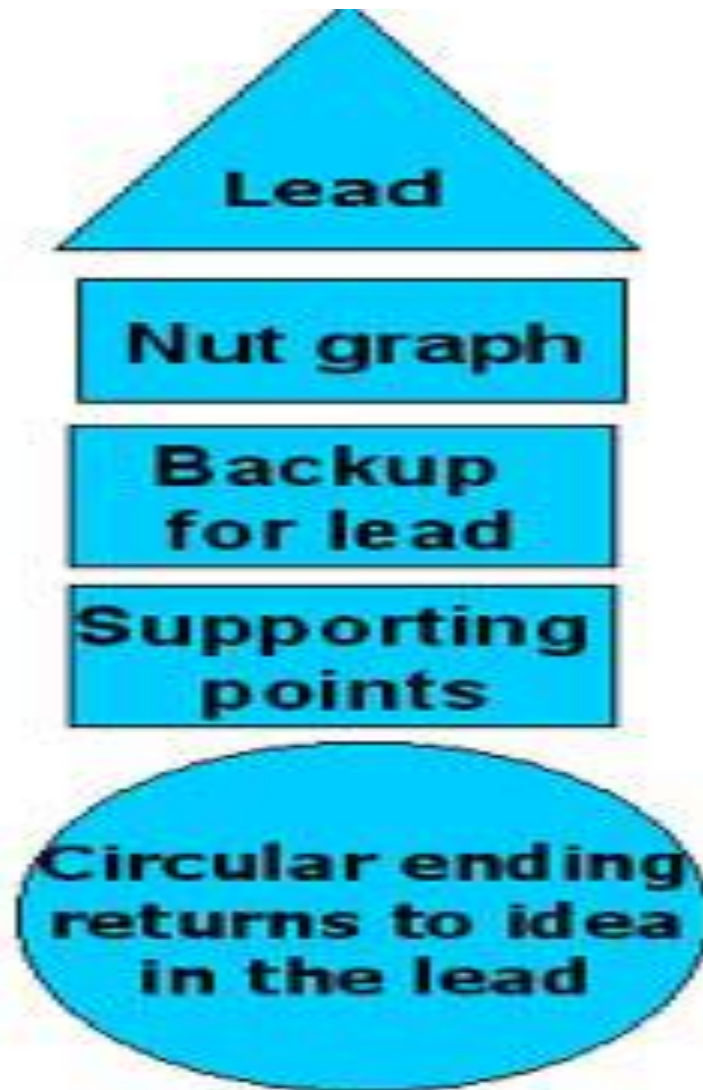
سبک وال استریت (۳ دقیقه)

فرمول وال استریت ژورنال متداو لترین شیوه نگرش به خبر با یک لید فیچر است که بر روی یک نفر که دارای یک مشکل عمومی است، متمرکز می شود.

به این مفهوم که از یک مثال خاص به سمت یک موضوع عمومی قرار **nut graph** حرکت می کند. نکته اصلی در نات گراف می گیرد.

همچنین می تواند با یک لید توصیفی یا یک لید داستانی و روایی شروع شود. این سبک، معمولاً در خبرهایی که درباره مسائل و مشکلات بحث می کند، کاربرد دارد.

در بدنه خبر، نکات و مطالب پشتیبانی کننده لید آورده می شود. دایره پایانی به ما می گوید ایده ای پیدا کنید که خبر شما را در انتها، دوباره به لید مرتبط کند.

سبک وال استریت (۳ دقیقه)

- ▶ شروع با تمثیل و روایت از فرد/لید لید توصیفی یا یک لید داستانی و روایی شروع شود
- ▶ حرکت به سمت تعمیم موضوع فرد یا موضوع خاص به مشکل یا مساله عمومی
- ▶ نات گراف یا پاراگراف ساپورت در خدمت طرح مساله عمومی(استقرا)/به دنبال تعمیم/ در بدنه خبر، نکات و مطالب پشتیبانی کننده لید آورده می شود(توسعه استقرا)
- ▶ دایره پایانی به ما می گوید ایده ای پیدا کنید که خبر شما را در انتها، دوباره به لید مرتبط کند.

شاهد مثال (۴ دقیقه)

- ▶ سعید تاجر ایرانی است که سه ماه قبل کالای خود را در بند شیان چین پیاده کرد و بعد از آن که خریدار پولش به حساب او می ریزد از سوی بانک چینی حسابش مسدود می شود و اجازه انتقال ندارد.
- ▶ طی دو هفته گذشته به دلیل مسدود شدن حساب شماری از تاجران ایرانی که محصولات شان به مقصد سایر کشورهای صادر کرده اند، دسترسی بازرگانان ایرانی به حساب شان قطع شده است. /پارگراف حمایت و بهانه خبری
- ▶ مسدود شدن حساب صادرکنندگان ایرانی در حالی صورت گرفته است که آنها باید ارز حاصل از صادرات شان را به سامانه نیما واریز کنند، برای همین مساله فعالان اقتصادی به مشکلات عدیده ای برخورد کرده اند. /پارگراف فاکت های پشتیبان
- ▶ سیاوش مروتی، تاجر دیگر ایرانی که حساب وی نیز مسدود شده می گوید برای آنکه بتوانم پول را از تاجر چینی بگیرم با ارایه فاکتور داخلی و پرداخت ارزش افزوده ۲۵ درصدی، وجه صادرات به یوان تبدیل کردم و بعد از آن هم تازه هزینه های ۲۰ درصدی حمل و نقل و بیمه دریائی را پرداخت کرده ام که در عمل سودی نمانده، بلکه همه آن زیان است. /نکات حامی
- ▶ وی ادامه می دهد که حالا باید یوان را به سامانه نیما وارد کرده و به قیمت مورد نظر بانک مرکزی آن را عرضه کنیم و
- ▶ پارگراف پایانی: سعید احمدی در حالی این روزها در راهروهای وزارت صنعت به دنبال رایزنی برای جبران زیان است که شمار بازرگانانی که سرنوشت سعید را داشته اند در حال افزایش است.

یادداشت چیست؟ (۴ دقیقه)

- ▶ تفسیر
- ▶ تحلیل
- ▶ دلمشغولی / طرح مشکل و دغدغه

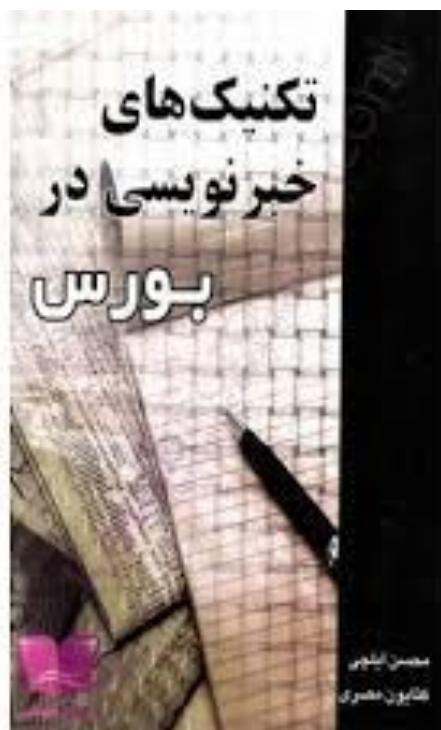
یادداشت های تفسیری (۱۰ دقیقه)

- ▶ تعریف تفسیر
- ▶ داوری و برداشت شخصی و ذهنی یک کارشناس درباره یک موضوع
- ▶ یک باید و نباید است
- ▶ ساختار تفسیر: چه، چرا و چه باید باشد؟
- ▶ انواع تفسیر
- ▶ مزایا و معایب / فرصت و تهدید / قوت و ضعف
- ▶ موافقان و مخالفان / له و علیه
- ▶ مشکل و ارایه راهکار
- ▶ چشم انداز / روند / چه خواهد شد؟
- ▶ موضوع تبعات و پیامد

منابع :

پاورپوینت تفسیرنویسی کتایون مصری
کتاب خبر، یونس شکرخواه
کتاب خبرنویسی پشرفته، احمد توکلی
جزوه خبرنویسی، اکبر نصرالهی
پاورپوینت خبرنویسی، علیرضا کتابدار
پاورپوینت خبرنویسی، محسن ایلچی

معرفی منابع بیشتر جهت مطالعه

با تشکر از حسن توجه شما

پویشگران
عرصه سوم

ظرفیت سازی و توانمندسازی جامعه انجمنی ایران
انجمن ها؛ کارگزاران توسعه

جهت آشنایی با خدمات «پویشگران عرصه» به پیوسته تشکلهای کارفرمایی- اقتصادی و همچنین دریافت فایل های آموزشی ما، میتوانید از راههای ارتباطی زیر استفاده فرمایید:

آدرس سایت: www.pouyeshgaran.org

کانال تلگرامی: <https://t.me/ar33>

شماره تلگرام: 09332636831 لطفا شماره ما را در فهرست مخاطبین خود اضافه کنید جهت دریافت تصاویر سمینارها

ایمیل: pouyeshgaran.ins@gmail.com

(تمام حقوق معنوی و فکری این اثر متعلق به مؤسسه پویشگران عرصه سوم هست)

نشانی پویشگران: میدان جهاد(فاطمی) کوچه بهرام مصیری، شماره ۲۴، واحد ۴